

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak tetrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davah posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Učiteljstvu!

Ob priliki prve seje ožjega sosveta UJU, poverjenišvo Ljubljana, odkar vlada novo stanje v državi, ki zadeva vse naše javno življenje in mu daje novo smer, podčrtavamo sledeče:

V dobi triletne borbe za uveljavljanje nove smeri v organizaciji smo vedno povdarjali, da smatramo za nalogo stanovskih organizacij tvoriti protiutež vsemu, kar politika in strankarstvo razdvajata, ter združevati vse tvorne sile v stanu in narodu brez ozira na strankarstvo za skupne stanovske, strokovne in nacionalne naloge. Kot važna komponenta v javnem življenju smo predvsem hoteli, da se uveljavi, poleg drugih stanovskih organizacij, tudi učiteljska organizacija. Zato smo povdarjali depolitizacijo stanovske organizacije kot pogoj, depolitizacijo prosvetne uprave pa kot cilj našega skupnega prizadevanja ter edino zdravo podlago za uspešno stvarno delo. Stanovsko edinstvo smo proglasili kot svoje geslo, ki edino vodi do resničnega narodnega in državnega edinstva.

Delali smo v duhu narodnega in državnega edinstva. Odločno smo pa bili vedno proti temu, da se ta ideja profanira in izrablja v strankarsko politične in osebne svrhe ter zanese s tem v stanovsko organizacijo brezplodne prepire in razdore. Ne dopuščamo nobenega dvoma o iskrenosti našega nacionalnega čustvovanja.

Povdarjali smo pa, da je pri strogo stanovsko nadstrankarskih organizacijah glavno, ako se njih delovanje omeji na strogo stanovske interese, ker bi vrivanje državnopravnih problemov v ospredje utegnulo provzročiti nevarnost, da se zanese dnevna politika v stanovsko organizacijo. Stvar političnih strank in organizacij, ki se pečajo s političnimi problemi je, da se bavijo z državnopravnimi odnošaji in vprašanji v naši državi.

Z manifestom Nj. Veličanstva od 6. januarja 1929, ki mu je sledil razpust političnih strank, je dobila ta naša organizacijska smer najsičajnejše potrdilo in zadoščenje. Z najvišjega mesta se je proglasilo načelo, da država ne more okrevati na podlagi dosedanjega strankarskega boja, ki je tudi v vrstah našega stanu zahteval toliko pomilovanja vrednih žrtev.

Naše delo in stremenje je dobilo še globljo in trdnjšo oporo. Z vladarjevim manifestom nam je kot državljanom naložena dolžnost čuvati čistost narodnega in državnega edinstva. Vladar sam povdarja kot svojo nalogo: »da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo«. Ustvarjeni so temelji za složno, vzajemno delo stanu v dobrobit naroda in države.

Učiteljski stan, ki je v najtesnejši zvezi s širokimi plastmi našega ujedinjenega naroda, je gotovo v prvi vrsti poklican, da z vsemi svojimi močmi požrtvovalno sodeluje na tem, da se uresničijo intencije manifesta, ki mu je smoter enak, kot so bile naše iskrene želje v vsej pretekli dobi, t. j. v popolnem skladu z duhom manifesta v njega besedah: »Edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala splošnim narodnim potrebam in državnim koristim.«

Globoko smo prepričani, da bo bodoča uredba države v večji meri upoštevala stvarno strokovno in kulturno nacionalno delo ter bo edino na tej osnovi ocenjevala in nagradila naše delo; kakor smo uverjeni, da bo tudi v večji meri upoštevala mišljenje stanovskih in strokovnih korporacij ter v prvi vrsti na podlagi tega mišljenja urejala naše javno življenje. Oproščeni spon strankarstva in partizanstva moramo gledati, da utrdimo in poglobimo temelje bodoči uredbi države z utrditvijo dosedanjih pravcev naše stanovske organizacije ter s stvarnim poklicnim in narodno prosvetnim delom v masah ljudstva.

Za to delo nam je treba vroče ljubezni do naroda, treba nam je požrtvovalnosti v poklicnem in kulturnem udejstvovanju, nikakor pa nam niso potrebna zunanja gesla, ki so se v preteklih žalostnih časih zlorabljala za strankarske namene.

Ne geslo, naše požrtvovalno delo v sporazumu z drugimi strokami državnega nameščenstva bo prispevalo k ozdravljenju razmer; to delo pa mora biti enotno in strokovno organizirano, ker le tedaj bo doseglo svoj cilj in zaslužno javno priznanje.

Po sklepu seje ožjega sosveta UJU poverjenišvo Ljubljana, dne 31. januarja 1929.

Za poverjenišvo UJU — Ljubljana

Andrej Skulj,
poverjenik.

Josip Kobal,
tajnik.

Naše borbe.

Predhodnik slovenskih učiteljskih organizacij je bil pravzaprav »Učiteljski Tovariš«, ki mu letos poteka 69. letnik. Svoje sile je začetkoma posvečal stanovski in narodni naobrazbi, razvoju šolstva, a deloma je zastopal tudi stanovske pravne interese, ne da bi se mogel naslanjati na kakršnokoli organizirano skupino. Ker se tedanja javnost ni mogla prilagoditi prepovedi šolstva, je tudi »Tovariš« capljal po konservativnih potih svojih političnih sodobnikov, naj-energičneje branil cerkveno šolsko nadzorstvo in ingerenco, ocenjeval gibanje učiteljskega združenja. Z ustanovitvijo Velikoveškega učiteljskega društva leta 1866. je bila podana osnova organiziranju slovenskega učiteljskega združenja. Minilo je še nekaj let, da se je organizacija okrepila v združenju okrajnih učiteljskih društev v podeželske in teh v vseslovensko zvezo, ki je po državnem prevratu dala iniciativo za ustanovitev UJU.

Organizacije same niso odtujevale slovenskega učiteljskega narodu in njegovim težnjam, kar spričuje naša zgodovinska stanovska literatura. Učitelj je živel z duhom časa, zato se je vrgel z vso vneto v vrtnice javnega življenja, tako družabnega, društvenega, kakor političnega.

Brez njega ni bilo čitalnic, izobraževalnih in telovadnih društev, duša je bil za drugam, kmetijskim podružnicam in drugemu javnemu življenju.

Da je pa njegova vnema pojenjala, so krivi politični viharji, ki so ga zanesli daleč na odprto razburkano morje, kjer je v silo branu započel borbo z vsemi elementi, ki so ogrožali njegov obstoj.

Učitelj — že po svojem značaju napreden idealist, se je ob prepovedi slovenskega nacionalizma oklenil starih in mladih domoljubov in z njimi zagazil v borbo, ki je razdvojila slovensko inteligenco, tudi duhovščino, dočim je narod apatično, nezavedno stal ob strani. Dočim se je duhovščina polagoma prilagodila nasprotnim naziranjem na verski osnovi, je ostal učitelj krepka opora narodni — nacionalni — stranki. Medsebojni boji so naraščali. Nacionalni in verski pokret sta si ljuto križala meče, zavlekla s seboj vse javno življenje, prosveto in narodno gospodarstvo in se neokrepljena prerila do svetovnega klanja.

Kakor vojna v mnogočem dvigne vedo, tudi narodni boji niso ostali brez uspehov, kljub mnogim žrtvam, ki so podlegle vplivu bratormornega boja.

Po državnem prevratu je slovensko učiteljsvo uvidelo, da predvojne borbe niso dovolj dvignile narodne zavesti in da je slovensko ljudstvo doseglo narodne svobosčine

prav tako nepripravljeno kakor leta 1848. Da doseže popolno narodno edinstvo, je učiteljsvo hotelo likvidirati svoje stanovske spore in z ujedinjeno organizacijo ustanoviti temelje edinstva naroda in mladi narod dušvno povesti v enotno nacionalno državo.

Prvi poskusi vzpriči povojnih političnih razmer niso docela uspeli. Nasprotno! Pojčale so se predvojne mrznje, pričelo se je obračunavanje zdaj s te, zdaj z one strani, režimsko se je prekladala kuratela nad učiteljsvom od ene na drugo stranko, morala v naših vrstah je padala in propadala, značaji so se izgubljali, kar je že ogroželo vzgojo naše mladine.

Da zaustavimo ta nemoralni tok in usmerimo organizacijo tako, da bi odgovarjala neobhodnim potrebam stanu, mlade države in naroda, smo s celjsko deklaracijo odstranili iz svojih statutov vse ovire, ki bi utegnile ogroziti stanovsko edinstvo, odpravili partizanska gesla in uvedli popolno politično nevtralnost, priznavajoč vsakomur popolno duhovno svobodo.

Ponosni smo na to, da smo prvi v strnjenih vrstah stopili nevstrašno pred javnost z obsodbo režimskih nasilnosti in z zahtevo, da se posveča zakonu neomejeno veljavno.

Ponosni smo, da se je današnji učitelj opogumil v svojih strankah zagovarjati interese šolstva in celokupnega stanu ne glede na politične in zasebne interese. Obžalujemo pa, da je del učiteljskega ostal življenjski borbenih vrst zgolj iz politično-strankarskih ozirov.

Zavedajoč se svojih vzvišenih nalog v bodočem zgodovinskem razvoju naše mlade države, želimo, da se celokupno učiteljsvo odzove manifestu Nj. Veličanstva ter z udruženjem v skupni državni organizaciji uveljavi visoko poslanstvo v narodu. Ne v besedah, v dejanju se zrcali patriotska dolžnost.

Ker je naša organizacija izrazito nepolitičnega in le stanovskega značaja, upamo, da bo zakonodajna oblast upoštevala njeno mnenje tako, kakor je to storila v drugih gospodarskih ozirih. Organizirano učiteljsvo je proučevalo dosedanje osnutke šolskih zakonov in izrazilo svoje mnenje tako, kakor to odgovarja potrebam splošne narodne prosvete in interesom učiteljskega.

Naloge, ki si jih je nadelo zlasti slovensko učiteljsvo, so ogromne. Niso sicer nove, toda pomlajene so. Z združenimi močmi nam je uspeh tako na prosvetnem, kakor socialnem torišču — zasiguran. Treba samo dobre volje, več požrtvovalnosti in smisla skupnosti.

J. L.

O kmetiskem* nadaljevalnem šolstvu.

Članek g. Werniga o kmetiskem nadaljevalnem šolstvu, ki je bil objavljen v zadnji številki tega lista, je v marsikaterem pogledu značilen za mišljenje kmetijskih strokovnjakov o tem šolstvu. Zato menda je bil ponatisnjen iz »Slovenca«. Slovensko učiteljsvo si je na številnih anketah, tečajih in sestankih ustvarilo svoje poglede na to šolstvo in svoj program, ki je teoretsko in praktično dovolj fundiran, da prenaša kritiko od katerekoli strani. Ni seve tu mesto, da bi ponovno razvijali ta svoj program, le nekaj pripomb zahteva članek — zlasti, ker je pisec eden izmed onih dosti redkih kmetijskih strokovnjakov, ki kažejo razumevanje za to šolstvo in za naša stremjenja ter upoštevajo naše delo.

Kritike koroškega kmetijskega nadaljevalnega šolstva se hočem le mimogrede dotakniti. Poznam nekoliko to šolstvo in njegova ustroj. Vendar bi si zelo premislil, preden bi o njem in njega uspehih izrekel kako splošno sodbo ali obsodbo. Kjer je učitelj na mestu, uspehi gotovo niso slabi, dasi sistem sam po sebi vsaj za naše razmere ni priporočljiv. Ustroj koroških kmetijskih nadaljevalnih šol je tipičen za večino sistemov v Nemčiji in Avstriji, zelo soroden tudi Češkemu. Le Štajerska se v tem pogledu odločno razlikuje od drugih dežel. Dve dejstvi sta, ki označujeta ta sistem napram onemu, za katerega se je izrekla večina slovenskega učiteljskega in ki je v mariborski oblasti tudi že uradno priznan in upeljan: obvezen obisk in takojšnji prestop učenec iz ljudske šole v nadaljevalno šolo. Obe ti dejstvi, zlasti premajhna zrelost učenec gotovo ne vplivata dobro na uspehe v praktični poklicni smeri. V največji meri pa odloča o uspehih teh šol učiteljsvo samo in potem ves duh, ki v dala v sistemu ter pravilna rešitev vprašanja o vzdrževanju teh šol. V zadnji vrsti

bi šele omenil pisani program teh šol, t. j. učni načrt.

V tem zadnjem pogledu nahajamo dostikrat v strokovnjških krogih zmotna naziranja in sodbe. Nekateri vidijo in iščejo probleme tam, kjer jih ni. Vso problematiko tega šolstva polagajo v tezo — antitezo: ali naj služi šola splošni ali strokovni izobrazbi, ali naj polaga težišče na poklicno vzgojo in etične cilje ali na stvarni pouk in praktične smotre. S tega gledišča dajejo potem svoje nasvete in kritikujejo učne programe. Toda v tej obliki za nas problem praktično ne obstoja.

Primerjajte učne načrte koroških, pruskih, čeških ali katerihkoli nemških ali avstrijskih kmet. nad. šol, n. pr. z Rohrmanovim — vsi so si zelo slični, pri vseh daleko prevladuje praktična snov, t. j. splošni osnovni nauki poljedelstva, živinoreje, kmetijske gospodarstva, kmetško računstvo in spisje — le kot nameček nahajamo nekaj državljanskega nauka, kmetške oziroma domače zgodovine in navodil za življenje (Lebenskunde). S kako dansko ljudsko visoko šolo nimajo ti učni programi niti sence sorodnosti. Nemški kmet pač ni nič manj praktičen kot naš in hoče imeti od teh šol svojo neposredno korist za poklicno življenje in delo. S tem dejstvom smo računali tudi mi, ko smo izdelali v našem odseku učne načrte za fantovske in deškiške kmetške nadaljevalne šole.

Toda s tem ni rečeno, da bi za nas ne obstojali kakih pedagoških problemov in pogledov na to šolstvo ali da bi se odrekli njega prvenstvenim vzgojnim nalogam in ciljem. Ni učni načrt glavno, ampak duh, v katerem se izvaja. Tu seve nas bo razumel le oni, ki mu naša pedagoška stremjenja niso tuja in ki se je poglobil v celotni naš kmetški problem. Nihče ne misli na to, da bi se v tej šoli mnogo moraliziralo ter o vzgoji govorilo in dociralo. Niti ne iščemo težišča vzgojnega vplivanja v gotovih predmetih, ampak v celotnem učnem postopku, v zgle-

* Učiteljsvo se je izreklo za izraz »kmetški«, ker je adekvatnejši namenu in značaju šole kot izraz »kmetijski«.

Nabirajte člane za Mladinsko Matico, da dvignemo članstvo vsaj na 20.000 članov!

du učiteljevem, v skupnem delu in sožitju učencev, v spretni izbiri raznih prilik, ki jih nudi pouk, življenje v delovni zajednici in dnevnih dogodkih. Praktični pouk s tem ne bo trpel, ampak le pridobil. Gotovo je največji problem, kako doraščajočo generacijo našega kmeta vzgojiti v duhu solidarnosti in kolektivne zavesti, ki sta osnova za vsako velikopotezno gospodarsko samopomoč našega kmeta. Vsi činitelji morajo tu sodelovati. Čim več individualnega egoizma in grobega materialističnega mišljenja je v našem kmetu, tem večje mora biti naše vzgojno prizadevanje v nasprotni smeri. Brez zavesti visokega vzgojnega zvanja je nemogoče ustvariti in ohraniti v učitelstvu onega navdušenja in veselja do stvari, ki sta mu potrebna, da ne zaide v šablono in postane v šoli rokodelc. Nočemo novega šolskega mehanizma poleg že obstoječih, ampak organski razvoj šole v skladu s potrebami življenja.

Tega naj bi se zavedli vsi, ki hočejo kmetstvo nadaljevalno šolo za fante kakor za dekleta degradirati v neko ničvredno karičnato strokovno šolo oziroma v navadne kuharske tečaje. (Ta očitek se ne meri na g. W., ki je kot začasni referent oblastnega odbora za nadaljevalno šolstvo dokazal, da ves problem tega šolstva globlje pojmuje.) Baš praktičnim poklicnim potrebam bi taka šola slabo služila. Kmetstvo nadaljevalna šola ima samosvoje pogoje rasti in razvoja. Treba jih je poznati. Iz pisarn se ne da organizirati. Učni načrt ni dosti več kot krpa papirja, dokler učitelj ne dobi potrebnih navodil za njegovo uporabo in se ga ne uvede v naloge in ustroj šole. Ne gre za kopiranje strokovne šole, ne gre za neko določeno porčijo strokovne snovi iz vseh panog kmetijstva, ki bi jo naj učitelj podajal na vseh šolah enako in v isti izmeri. Problem obstoja v tem, kako je mogoče v zelo pičlem času, ki je na razpolago, dati učencem neko trdno osnovo za samostojno strokovno izobraževanje, neko trajno zanimanje zanj in sposobnost za samostojno opazovanje in udeleževanje. Ne povsod nekaj in nikjer nič! Mehanično in površno pridobljeno znanje malo pomeni. Raje manj, a to zanimivo, praktično, nazorno, krajevnim razmeram in potrebam ter obzorju učencev prikladno. Učitelj izbiraj snov po lastnem prevdaru.

Učni načrt naj mu bo okvir ne pa berglja. Praktičnost pouka ni odvisna samo od snovi, ampak še bolj od podavanja in obravnave iste. Baš tega se je bati da bi učitelj na kmetstvo nadaljevalni šoli preveč posnemal učitelje na strokovnih šolah, ki delujejo pod drugimi pogoji, da bi poučeval predmet poleg predmeta brez notranje zveze in koncentracije, mehanično podajal neko odrejeno snov brez ozira na dane razmere, da se ne bi držal meje, kjer neha njegova naloga in začne strokovni diletantizem. Učiteljeva naloga na kmetstvo nadaljevalni šoli nikakor ni lahka in zato je glavni problem nadaljevalnega šolstva (kar pravilno podčrtava tudi g. W.) baš ta, kako ga čimbolje usposobiti za njegovo delo. O tem problemu bo treba največ razmišljati in v tej smeri največ storiti.

Tudi naše mnenje je, da ne gre pri organiziranju našega kmet. nad. šolstva slepo posnemati tujih vzorov. Naša kmetstva nadaljevalna šola mora zrasti iz naših domačih razmer in potreb. Če se pa že naslonimo na kak zgle, potem je najbolj priporočljiv štajerski. Prav nikomur, ki se za to šolstvo zanima, ne bi škodilo — tudi strokovnjaku ne — ako bi se pobližje poučil o delu organizatorja štajerskega kmetkega nadaljevalnega šolstva, ravnatelja zavoda v Sv. Martinu pri Gradcu, Steinbergerja. Steinberger je mož z izredno praktičnim pogledom za razume in položaj kmetkega ljudstva in s smislom za živa dejstva, življenja ter izboren ljudski psiholog. Štajerska kmet. nad. šola za dekleta, ki je njegovo delo, je edina v inozemstvu te vrste in edina tudi za današnje naše razmere prikladna. Brez tega zgle da bi tudi pri nas bili prejkone navozani na eksperiment. (Lahko je kritizirati to ustavnovo in delati pripombe k učnemu načrtu, a za začetek je bilo treba mnogo poguma in izredne vztrajnosti.) Samo pozdravljati moramo, ako se v mariborski oblasti opirajo pri organizaciji kmet. nad. šolstva na štajerski zgle, ker vidimo v tem jamstvo, da bo smer prava. Tega jamstva za enkrat v ljubljanski oblasti nimamo. Uspehi tam ne bodo izostali. Oseba samega referenta, ki se je z veliko ljubeznijo poglubil v celotni problem in tudi temeljito študiral šolstvo v inozemstvu, nam je porok za to.

Mencin.

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne prefi nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Centev naturalnih stanovanj učiteljstva v mariborski oblasti.

Vsi srezi v mariborski oblasti — razen štirih, v katerih se je cenitev že izvršila ter se znesek za stanovanja že odteguje — so dobili te dni nalog velikega župana P. br. 82/120-29, da se cenitev naturalnih stanovanj izvrši brez stroškov. Upravitelji cenijo naturalna stanovanja učiteljstva, stanovanja upraviteljev pa sreski nadzorniki kot njihovi starešine.

Da se to delo izvrši kolikor mogoče enotno, se je sestel šolski upravni odsek UJU za mariborsko oblast ter je zavzel po vsestranskem razmotrivanju sledeče stališče:

Vsa naturalna stanovanja je porazdeliti z ozirom na njihovo lego, uporabnost, upoštevajoč predvsem higijenske razmere, na tri kategorije, in sicer: 1. v vsakem oziru neoporečna stanovanja (suha, južna lega, svetla in higijensko popolnoma odgovarjajoča), 2. deloma primerna stanovanja (nekoliko manj suha, severna lega, premalo svetla in zračna, higijensko pomanjkljiva), 3. docela neprimerna stanovanja (vlažna, pretemna, premalo zračna, preskrbljena s slabo vodo, ali pa docela nepreskrbljena, zdravstveno popolnoma pomanjkljiva in škodljiva).

Pri cenitvi je potreba upoštevati krajevno lego (v ravnini, na hribu, oddaljenost od železnice itd.) in krajevne cene. Pripomni pa se, da je treba krajevne cene za 50% znižati, ker ta stanovanja niso docela prosta, ampak so z njimi zvezane službene in druge funkcije (oskrbništvu in upravljanje poslopja, zemljišča, upravljanje učil in druge šolske imovine itd.). Tretji kategoriji se sploh ne priznava nobene cene, ampak samo tako-zvana priznailina. Zakaj, ako je kdo priseljen sam, ali pa že celo z družino stanovati v higijensko docela pomanjkljivem stanovanju ter izpostavlja sebe in družino gotovi opasnosti, ne bode za to plačeval še posebne nagrade — ampak le priznailino. Saj je itak sam in družina žrtve razmer. Odsek se je zedinil za posamezne kategorije stanovanj na sledeče letne cene, pri katerih je že upoštevano gori omenjeno 50% znižanje:

1 soba brez kuhinje za samo: I. kat. do 120, II. kat. do 60, III. kat. do 12 Din.
1 soba s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 168, II. kat. — 84, III. kat. 24 Din.
2 sobi s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 320, II. kat. — 168, III. kat. — 60 Din.
3 sobe s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 480, II. kat. — 240, III. kat. — 120 Din.

Toliko v informacijo k predstojeci cenitvi naturalnih stanovanj. Upravitelji, ki opravljajo tajniške posle pri krajnih šolskih odborih, naj v aktu to izjavijo.

Odlok izrecno omenja, da se stanarina za stanovanja šolskih upraviteljev, ki opravljajo tajniške posle pri krajnih šolskih odborih, računi kot ekvivalent za omenjeno delo. Upravni odsek je v tem oziru naziranj, da stanarina takih šolskih upraviteljev ni še

popolni ekvivalent za vse posle šolskih upraviteljev, ker imajo razen tajništva oskrbovati vso imovino šole. Zaradi tega jim še vedno pritičejo v uredbi o krajnih šolskih odborih odrejene nagrade. Ministrstvo prouči samo v odloku O. N. Br. 17.941 z dne 14. marca 1928 priznava, da pripadajo naturalna stanovanja šolskim upraviteljem »že po veljavnem avstrijskem, oziroma koroškem in štajerskem drž. zakonu, kateri zakoni pa niso poznali nikakega ekvivalenta.

Onim tovarišem, katerim se je že cenitev naturalnih stanovanj izvršila ter se jim v smislu zadnjih odlokov odteguje v ta namen mesečni zneski, sporoči odsek navodila v prihodnji številki.

ALBERT ZERJAV:

Še o šolskem časopisu.

(Nekaj splošnih misli in smernic v razpravo ob izjavnim učiteljskim društvom.)

Kakor je razvidno iz 22. številke »Učiteljskega Tovariša« je Poverjeništvu UJU v Ljubljani v zmislu tozadevne resolucije ljubljanskega učiteljskega društva naročilo vsem okrajnim društvom, da razpravljajo na en. m. svojih zborovanj o naših osnovnošolskih čitankah, domačem mladinskem časopisu in posebej o predlogu za ustanovitev mladinskega tednika oziroma šolskega časopisa v začetku naslednjega šolskega leta.

Uvodoma naj nanašim vse tiste članke in razprave, ki so jih napisali posamezni šolski praktiki z ozirom na moj tozadevni uvodni članek v 12. številki »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Tednik kot centralni mladinski list«. Kot prvi se je oglašil Alfonz Kopriva v 16. številki s člankom »Ali je res potrebno«, nato Ivo Trost z nekakim kompromisnim stališčem pod naslovom »Šolski list in borba proti Zvončku« v 17. številki našega stanovskega glasila, sledenč pa še Josip Dolgan v 5. številki »Popotnik« z daljšo razpravo »Časopis za šolo«, ki je pisana iz lastnih izkušenj in vseobčih potreb. Upam in verujem, da je vsaj pretežen del učiteljstva prečital navedene članke in morda vsak posameznik vsaj zase zavzel nesproti njim svoje primerno stališče, ki ga zasluži tako aktualen problem o šolskem tisku in časopisu.

Zlasti tisti — in teh je že lepa četa, ki so v svoji šolski praksi s svojim osebnim razvojem dospeli do poučevanja v smislu aktivne in doživljajoče šole, so jasno spoznali in močno občutili, kako je najnovejši pouk razvednost in nekdajni pomen šolskih člankov in kako pomanjkanje vzornih ali vsaj primernih realističnih in leposlovnih sestavkov vlada na našem — mladinskem književnem trgu. Nekateri nas tolažijo z vsestranskim krko slovenske knjige!... In kolikor se tudi razmetoma primernega materiala nahaja v pedagoških založništvi in knjigarnah, pa isti ni dostopen po največ iz materialnih ozirov širokim plastem slovenske mladine na deželi. Tako je pač vsak količinj napredni učitelj navezan in prisiljen, da mora imeti resnično na svoje stroške naročene skoro vse pri nas izhajajoče mladinske liste

in lističe, gospodarske in strokovne časopise in tednike itd.... da zamore najti kake primerne sestavke, poročila in odlomke.... da jih mladina uporabi pri šolskem oziroma domačem čitanju in pri dopolnilnem samopouku, kajti z uporabo same čitanke ne more niti najboljši učitelj izpopolniti duševnega obzorja in izoblikovati prave ljubezni do dobre knjige pri svojih učencih ob splošnem pomanjkanju iste....

Iz teh ozirov se pač nadejam, da ni treba posebej zapravljati dragocenega časa o dokazovanju nepopolnosti in zastarelosti naših sedanjih čitank in istočasno o tolaženju potrebe po novem centralnem mladinskem listu.... pač pa je neobhodno določiti in ukreniti vse ono, kar bi uresničilo in obstajalo v času, mladini in šoli odgovarjajoč in primeren nastanek šolskega časopisa za šoloobvezno mladino sleherne slovenske vasi.

Naše vprašanje o šolskem časopisu in njegovem uresničenju se mora načeti — dimenzijalno in vsestransko, da bo tozadevna razprava kolikor mogoče popolna in odgovarjajoča svojemu neposrednemu namenu.

Ko bodo posamezna učiteljska društva razpravljala in v obliki predlogov konkretnizirala svoja načelna stališča z ozirom na projekt šolskega časopisa, lista ali tednika... naj jim bodo pri razpravljanju tozadevni vodilni nagibi: **vsesplošen interes mladine, moderne vzgoje in pouka..., socialno-gospodarska in kulturno-nravnna smer življenja... ter ekonomsko-praktični vidiki...;** vse drugo, kar pa izvira kot postranski ali podreden pomislek za ustanovitev novega centralnega mladinskega lista z ozirom že na druge obstoječe mladinske časopise, pa se naj izloči in odstrani vzpričo vodilnih nadretnih in edino odločujočih ozirov... Šele potem bodo stvarni in temeljiti rezultati naše tozadevne obvezne ankete in obenem tehtni argumenti eksistenčnih pogojev našega bodočega šolskega lista ali mladinskega tednika. V tem smislu je treba prebiti in lomiti našo ledino....

Med drugimi si moramo biti zlasti na jasnem, na čistem, o sledečih eno iz drugih izhajajočih vprašanjih, ki se dotikajo projektiranega šolskega časopisa.

a) **Pedagoško-didaktična.** Kaki so neposredni in posredni cilji šolskega časopisa? Šolski list, aktivna šola in aktualen pouk... Mladinski tednik kot dopolnilo oziroma izpopolnilo sedanjih čitank in njegovo razmerje do njih... Šolski časopis in jezikoven pouk... Uporaba časopisa v razredu pri pouku, doma... Katera šolska leta pridejo v poštev na posameznih tipih šol?... Šolski list, doraščajoča mladina izven šol, starši doma... Časopis in šolske glavne počitnice... Itd.... itd....

b) **Idejno-vsebinska.** O čem vse naj piše mladinski tednik, kako in kdo? Organizacija

dopisnikov in sotrudištva... Katere pango življenja je posebej podrobneje opisovati, kako jih obdelati in izčrpati?... Kak prostor in v kateri namen je odstopiti posamezne rubrike lista mladim dopisovalcem neposredno iz šol?... Ilustracija lista in njegova estetična stran... Revijalna ali časopisna oblika lista, njegovo ime, Kake rubrike naj ima časopis?... Inserati?... Dogodki v domačiji in tujini, v preteklosti in sedanosti ter v — bodočnosti?... Razvojne slike posameznih strok, življenja... Tehnika, kemija, ekonomija i. dr. vede... Itd.... itd....

c) **Organizacijska in materialna.** Organizacija poverjenikov, razrednih in krajevnih v šoli in doma... Število šolskih in izvenšolskih naročnikov in višina naročnine?... Kako odplačevati naročnino za list, šolske prireditve in krajevni šolski odbori. Način prejetanja med šolskim letom in v glavnih počitnicah... Kdo naj list izdaja, podpira založništvo?... Šolski časopis v razmerju z drugimi mladinskimi listi?... Itd.... itd....

Splošna želja je in mora biti tudi ta, da o vsem navedenem in kar je vobče v zvezi z našim centralnim problemom razpravljajo ne samo pojedinci po društvih, marveč — skupen in enoten učiteljski kader, saj bo njegova pravilna rešitev posebej plodna pedagoško-praktična pridobitev poleg učencu samemu... še posebej za slehernega učitelja v šoli pri pouku.

Za sklep še to: naših šolsko-tehničnih in pedagoško književnih zadev in razmer nam ne bo nikdo drugi rešil v takem obsegu kot — mi sami s svojim poklicnim delom in življenjem....

Če smo v povojnem času dospeli že na šest let svoje razvojne lestvice z lastno pomočjo..., prestopimo še na — sedmega...

Splošne vesti.

— **Uradniški so zaradi države in narode!** Predsednik vlade general Živković kot minister notranjih zadev je poslal vsem velikim županom naredbo naslednje vsebine: Poprej so se v javnosti često pojavljale kritične zaradi neprimernega in nevljudnega ponašanja uradnikov do občinstva. To se ne sm. več dogajati. Uradniki so zaradi države in naroda in morajo biti do oseb, ki pridejo k njim po poslu, in do občinstva vobče pazljivi, vljudni in ustrežljivi. Tudi kadar se kdo izmed občinstva pregreši proti kakemu zakonitemu predpisu, ga morajo mirno na to opozoriti in po predpisih kaenovati brez vpitja in žaljenja njegove časti in dostojanstva. Psovke in zmerjanje niso primerne niti za navadne ljudi, kaj šele za predstavnike državne oblasti, ki ne smejo nikdar pozabiti svojega ugleda in dostojanstva. Sporočite to vsemu podložnemu vam

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jož Rožina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

du učiteljevem, v skupnem delu in sožitju učencev, v spretni izbiri raznih prilik, ki jih nudi pouk, življenje v delovni zajednici in dnevi dogodki. Praktični pouk s tem ne bo trpel, ampak le pridobil. Gotovo je največji problem, kako doraščajočo generacijo našega kmeta vzgojiti v duhu solidarnosti in kolektivne zavesti, ki sta osnova za vsako velikopotezno gospodarsko samopomoč našega kmeta. Vsi činitelji morajo tu sodelovati. Čim več individualnega egoizma in grobega materialističnega mišljenja je v našem kmetu, tem večje mora biti naše vzgojno prizadevanje v nasprotni smeri. Brez zavesti visokega vzgojnega zvanja je nemogoče ustvariti in ohraniti v učitelstvu onega navdušenja in veselja do stvari, ki sta mu potrebna, da ne zaide v šablono in postane v šoli rokodelc. Nočemo novega šolskega mehanizma poleg že obstoječih, ampak organski razvoj šole v skladu s potrebami življenja.

Tega naj bi se zavedli vsi, ki hočejo kmetško nadaljevalno šolo za fante kakor za dekleta degradirati v neko ničvredno karikaturo strokovne šole oziroma v navadne kuharske tečaje. (Ta očitek se ne meri na g. W., ki je kot začasni referent oblastnega odbora za nadaljevalno šolstvo dokazal, da ves problem tega šolstva globlje pojmuje.) Baš praktičnim poklicnim potrebam bi taka šola slabo služila. Kmetška nadaljevalna šola ima samosvoje pogoje rasti in razvoja. Treba jih je poznati. Iz pisarn se ne da organizirati. Učni načrt ni dosti več kot krpa papirja, dokler učitelj ne dobi potrebnih navodil za njegovo uporabo in se ga ne uvede v naloge in ustroj šole. Ne gre za kopiranje strokovne šole, ne gre za neko določeno porcijo strokovne snovi iz vseh panog kmetijstva, ki bi jo naj učitelj podajal na vseh šolah enako in v isti izmeri. Problem obstoja v tem, kako je mogoče v zelo pičlem času, ki je na razpolago, dati učencem neko trdno osnovo za samostojno strokovno izobraževanje, neko trajno zanimanje zanj in sposobnost za samostojno opazovanje in udejstvovanje. Ne povsod nekaj in nikjer nič! Mehanično in površno pridobljeno znanje malo pomeni. Raje manj, a to zanimivo, praktično, nazorno, krajevnim razmeram in potrebam ter obzorju učencev prikladno. Učitelj izbiraj snov po lastnem prevdaru.

Učni načrt naj mu bo okvir ne pa berglja. Praktičnost pouka ni odvisna samo od snovi, ampak še bolj od podavanja in obravnave iste. Baš tega se je bati da bi učitelj na kmetški nadaljevalni šoli preveč posnemal učitelje na strokovnih šolah, ki delujejo pod drugimi pogoji, da bi poučeval predmet poleg predmeta brez notranje zveze in koncentracije, mehanično podajal neko odrejeno snov brez ozira na dane razmere, da se ne bi držal meje, kjer neha njegova naloga in začne strokovni diletantizem. Učiteljeva naloga na kmetški nadaljevalni šoli nikakor ni lahka in zato je glavni problem nadaljevalnega šolstva (kar pravilno podčrtava tudi g. W.) baš ta, kako ga čimbolje usposobiti za njegovo delo. O tem problemu bo treba največ razmišljati in v tej smeri največ storiti.

Tudi naše mnenje je, da ne gre pri organiziranju našega kmet. nad. šolstva slepo posnemati tujih vzorov. Naša kmetška nadaljevalna šola mora zrasti iz naših domačih razmer in potreb. Če se pa že naslonimo na kak zglede, potem je najbolj priporočljiv štajerski. Prav nikomur, ki se za to šolstvo zanima, ne bi škodilo — tudi strokovnjaku ne — ako bi se поблиže poučil o delu organizatorja štajerskega kmetškega nadaljevalnega šolstva, ravnatelja zavoda v Sv. Martinu pri Gradcu, Steinbergerja. Steinberger je mož z izredno praktičnim pogledom za razume in položaj kmetškega ljudstva in s smislom za živa dejstva, življenja ter izboren ljudski psiholog. Štajerska kmet. nad. šola za dekleta, ki je njegovo delo, je edina v inozemstvu te vrste in edina tudi za današnje naše razmere prikladna. Brez tega zglede da bi tudi pri nas bili prejkone navozani na eksperiment. (Lahko je kritizirati to ustavno in delati pripombe k učnemu načrtu, a za začetek je bilo treba mnogo poguma in izredne vztrajnosti.) Samo pozdravljati moramo, ako se v mariborski oblasti opirajo pri organizaciji kmet. nad. šolstva na štajerski zglede, ker vidimo v tem jamstvo, da bo smer prava. Tega jamstva za enkrat v ljubljanski oblasti nimamo. Uspehi tam ne bodo izostali. Oseba samega referenta, ki se je z veliko ljubeznijo poglubil v celotni problem in tudi temeljito študiral šolstvo v inozemstvu, nam je porok za to.

Mencin.

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne prefi nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Centev naturalnih stanovanj učiteljstva v mariborski oblasti.

Vsi srezi v mariborski oblasti — razen štirih, v katerih se je cenitev že izvršila ter se znesek za stanovanja že odteguje — so dobili te dni nalog velikega župana P. br. 82/120-29, da se cenitev naturalnih stanovanj izvrši brez stroškov. Upravitelji cenijo naturalna stanovanja učiteljstva, stanovanja upraviteljev pa sreski nadzorniki kot njihovi starešine.

Da se to delo izvrši kolikor mogoče enotno, se je sestel šolski upravni odsek UJU za mariborsko oblast ter je zavzel po vsestranskem razmotrivanju sledeče stališče:

Vsa naturalna stanovanja je porazdeliti z ozirom na njihovo lego, uporabnost, upoštevajoč predvsem higijenske razmere, na tri kategorije, in sicer: 1. v vsakem oziru neoporečna stanovanja (suha, južna lega, svetla in higijensko popolnoma odgovarjajoča), 2. deloma primerna stanovanja (nekoliko manj suha, severna lega, premalo svetla in zračna, higijensko pomanjkljiva), 3. docela neprimerna stanovanja (vlažna, pretemna, premalo zračna, preskrbljena s slabo vodo, ali pa docela nepreskrbljena, zdravstveno popolnoma pomanjkljiva in škodljiva).

Pri cenitvi je potreba upoštevati krajevno lego (v ravnini, na hribu, oddaljenost od železnice itd.) in krajevne cene. Pripomni pa se, da je treba krajevne cene za 50% znižati, ker ta stanovanja niso docela prosta, ampak so z njimi zvezane službene in druge funkcije (oskrbništvu in upravljanje poslovanja, zemljišča, upravljanje učil in druge šolske imovine itd.). Tretji kategoriji se sploh ne priznava nobene cene, ampak samo tako-zvana priznailina. Zakaj, ako je kdo priseljen sam, ali pa že celo z družino stanovati v higijensko docela pomanjkljivem stanovanju ter izpostavlja sebe in družino gotovi opasnosti, ne bode za to plačeval še posebne nagrade — ampak le priznailino. Saj je itak sam in družina žrtve razmer. Odsek se je zedinil za posamezne kategorije stanovanj na sledeče letne cene, pri katerih je že upoštevano gori omenjeno 50% znižanje:

1 soba brez kuhinje za samo I. kat. do 120, II. kat. do 60, III. kat. do 12 Din.
1 soba s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 168, II. kat. — 84, III. kat. 24 Din.
2 sobi s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 320, II. kat. — 168, III. kat. — 60 Din.
3 sobe s kuhinjo in pritliklinami I. kat. — 480, II. kat. — 240, III. kat. — 120 Din.

Toliko v informacijo k predstojeci cenitvi naturalnih stanovanj. Upravitelji, ki opravljajo tajniške posle pri krajnih šolskih odborih, naj v aktu to izjavijo.

Odlok izrecno omenja, da se stanarina za stanovanja šolskih upraviteljev, ki opravljajo tajniške posle pri krajnih šolskih odborih, računi kot ekvivalent za omenjeno delo. Upravni odsek je v tem oziru naziranj, da stanarina takih šolskih upraviteljev ni še

popolni ekvivalent za vse posle šolskih upraviteljev, ker imajo razen tajništva oskrbovati vso imovino šole. Zaradi tega jim še vedno pritečejo v uredbi o krajnih šolskih odborih odrejane nagrade. Ministrstvo prouči samo v odloku O. N. Br. 17.941 z dne 14. marca 1928 priznava, da pripadajo naturalna stanovanja šolskim upraviteljem »že po veljavnem avstrijskem, oziroma koroškem in štajerskem drž. zakonu, kateri zakoni pa niso poznali nikakega ekvivalenta.

Onim tovarišem, katerim se je že cenitev naturalnih stanovanj izvršila ter se jim v smislu zadnjih odlokov odtegujejo v ta namen mesečni zneski, sporoči odsek navodila v prihodnji številki.

ALBERT ZERJAV:

Še o šolskem časopisu.

(Nekaj splošnih misli in smernic v razpravo objavljam učiteljskim društvom.)

Kakor je razvidno iz 22. številke »Učiteljskega Tovariša« je Poverjeništvu UJU v Ljubljani v zmislu tozadevne resolucije ljubljanskega učiteljskega društva naročilo vsem okrajnim društvom, da razpravljajo na en. m. svojih zborovanj o naših osnovnošolskih čitankah, domačem mladinskem časopisu in posebej o predlogu za ustanovitev mladinskega tednika oziroma šolskega časopisa v začetku naslednjega šolskega leta.

Uvodoma naj nanašam vse tiste članke in razpravice, ki so jih napisali posamezni šolski praktiki z ozirom na moj tozadevni uvodni članek v 12. številki »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Tednik kot centralni mladinski list«. Kot prvi se je oglašil Alfonz Kopriva v 16. številki s člankom »Ali je res potrebno«, nato Ivo Trost z nekakim kompromisnim stališčem pod naslovom »Šolski list in borba proti Zvončku« v 17. številki našega stanovskega glasila, sledenč pa še Josip Dolgan v 5. številki »Popotnik« z daljšo razpravo »Časopis za šolo«, ki je pisana iz lastnih izkušenj in vseobčih potreb. Upam in verujem, da je vsaj pretežen del učiteljstva prečital navedene članke in morda vsak posameznik vsaj zase zavzel nesproti njim svoje primerno stališče, ki ga zasluži tako aktualen problem o šolskem tisku in časopisu.

Zlasti tisti — in teh je že lepa četa, ki so v svoji šolski praksi s svojim osebnim razvojem dospeli do poučevanja v smislu aktivne in doživljajoče šole, so jasno spoznali in močno občutili, kako je najnovejši pouk razvednostni nekdanji pomen šolskih čitank in kako pomanjkanje vzornih ali vsaj primernih realističnih in leposlovnih sestavkov vlada na našem — mladinskem književnem trgu. Nekateri nas tolažijo z vsestranskim krizo slovenske knjige!... In kolikor se tudi razmetoma primernega materiala nahaja v pedagoških založništvih in knjigarnah, pa isti ni dostopen po največ iz materialnih ozirov širokim plastem slovenske mladine na deželi. Tako je pač vsak količinj napredni učitelj navezan in prisiljen, da mora imeti resnično na svoje stroške naročene skoro vse pri nas izhajajoče mladinske liste

in lističe, gospodarske in strokovne časopise in tednike itd.... da zamore najti kake primerne sestavke, poročila in odlomke.... da jih mladina uporabi pri šolskem oziroma domačem čitanju in pri dopolnilnem samopouku, kajti z uporabo same čitanke ne more niti najboljši učitelj izpopolniti duševnega obzorja in izoblikovati prave ljubezni do dobre knjige pri svojih učencih ob splošnem pomanjkanju iste....

Iz teh ozirov se pač nadejam, da ni treba posebej zapravljati dragocenega časa o dokazovanju nepopolnosti in zastarelosti naših sedanjih čitank in istočasno o tolmačenju potrebe po novem centralnem mladinskem listu.... pač pa je neobhodno določiti in ukreniti vse ono, kar bi uresničilo in obstajalo v času, mladini in šoli odgovarjajoč in primeren nastanek šolskega časopisa za šoloobvezno mladino sleherne slovenske vasi.

Naše vprašanje o šolskem časopisu in njegovem uresničenju se mora načeti — dimenzijalno in vsestransko, da bo tozadevna razprava kolikor mogoče popolna in odgovarjajoča svojemu neposrednemu namenu.

Ko bodo posamezna učiteljska društva razpravljala in v obliki predlogov konkretnizirala svoja načelna stališča z ozirom na projekt šolskega časopisa, lista ali tednika... naj jim bodo pri razpravljanju tozadevni vodilni nagibi: **vsesplošen interes mladine, moderne vzgoje in pouka..., socialno-gospodarska in kulturno-nravnna smer življenja... ter ekonomsko-praktični vidiki...;** vse drugo, kar pa izvira kot postranski ali podreden pomislek za ustanovitev novega centralnega mladinskega lista z ozirom že na druge obstoječe mladinske časopise, pa se naj izloči in odstrani vzpričo vodilnih nadretnih in edino odločujočih ozirov... Šele potem bodo stvarni in temeljiti rezultati naše tozadevne obvezne ankete in obenem tehtni argumenti eksistenčnih pogojev našega bodočega šolskega lista ali mladinskega tednika. V tem smislu je treba prebiti in lomiti našo ledino....

Med drugimi si moramo biti zlasti na jasnem, na čistem, o sledečih eno iz drugih izhajajočih vprašanjih, ki se dotikajo projektiranega šolskega časopisa.

a) **Pedagoško-didaktična.** Kaki so neposredni in posredni cilji šolskega časopisa? Šolski list, aktivna šola in aktualen pouk... Mladinski tednik kot dopolnilo oziroma izpopolnilo sedanjih čitank in njegovo razmerje do njih... Šolski časopis in jezikoven pouk... Uporaba časopisa v razredu pri pouku, doma... Katera šolska leta pridejo v poštev na posameznih tipih šol?... Šolski list, doraščajoča mladina izven šol, starši doma... Časopis in šolske glavne počitnice... Itd.... itd....

b) **Idejno-vsebinska.** O čem vse naj piše mladinski tednik, kako in kdo? Organizacija

dopisnikov in sotrudištva... Katere pango življenja je posebej podrobneje opisovati, kako jih obdelati in izčrpati?... Kak prostor in v kateri namen je odstopiti posamezne rubrike lista mladim dopisovalcem neposredno iz šol?... Ilustracija lista in njegova estetična stran... Revijalna ali časopisna oblika lista, njegovo ime, Kake rubrike naj ima časopis?... Inserati?... Dogodki v domačiji in tujini, v preteklosti in sedanosti ter v — bodočnosti?... Razvojne slike posameznih strok, življenja... Tehnika, kemija, ekonomija i. dr. vede... Itd.... itd....

c) **Organizacijska in materialna.** Organizacija poverjenikov, razrednih in krajevnih v šoli in doma... Število šolskih in izvenšolskih naročnikov in višina naročnine?... Kako odplačevati naročnino za list, šolske prireditve in krajevni šolski odbori. Način prejetanja med šolskim letom in v glavnih počitnicah... Kdo naj list izdaja, podpira založništvo?... Šolski časopis v razmerju z drugimi mladinskimi listi?... Itd.... itd....

Splošna želja je in mora biti tudi ta, da o vsem navedenem in kar je vobče v zvezi z našim centralnim problemom razpravljajo ne samo pojedinci po društvih, marveč — skupen in enoten učiteljski kader, saj bo njegova pravilna rešitev pozneje plodna pedagoško-praktična pridobitev poleg učenec samemu... še posebej za slehernega učitelja v šoli pri pouku.

Za sklep še to: naših šolsko-tehničnih in pedagoško književnih zadev in razmer nam ne bo nikdo drugi rešil v takem obsegu kot — mi sami s svojim poklicnim delom in življenjem....

Če smo v povojnem času dospeli že na šestih klin svoje razvojne lestvice z lastno pomočjo..., prestopimo še na — sedmega...

Splošne vesti.

— **Uradniški so zaradi države in narode!** Predsednik vlade general Živković kot minister notranjih zadev je poslal vsem velikim županom naredbo naslednje vsebine: Poprej so se v javnosti često pojavljale kritične zaradi neprimernega in nevljudnega ponašanja uradnikov do občinstva. To se ne sm. več dogajati. Uradniki so zaradi države in naroda in morajo biti do oseb, ki pridejo k njim po poslu, in do občinstva vobče pazljivi, vljudni in ustrežljivi. Tudi kadar se kdo izmed občinstva pregreši proti kakemu zakonitemu predpisu, ga morajo mirno na to opozoriti in po predpisih kaenovati brez vpitja in žaljenja njegove časti in dostojanstva. Psovke in zmerjanje niso primerne niti za navadne ljudi, kaj šele za predstavnike državne oblasti, ki ne smejo nikdar pozabiti svojega ugleda in dostojanstva. Sporočite to vsemu podložnemu vam

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jož Rožina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

uradništvu in dobro pazite na red in obnašanje vsakogar izmed njih tako v službi, kakor tudi izven službe. Ako ugotovite, da se kdo od njih nevljudno ali žaljivo obnaša, ga takoj pokličite na odgovor, mene pa o tem obvestite zaradi evidenc. Kajti ako se bodo taki pojavi pri posameznih uradnikih ponavljali, bo treba razmišljati o tem, ali morejo še nadalje ostati v službi. Kot šef splošne uprave in predstavnik kraljevske vlade pazite na delo in na ponašanje tudi ostalih uradnikov izven resora ministrstva notranjih zadev in ako pri njih opazite kaj sličnega, stvar preiščite in obvestite pristojnega resornega ministra, obenem pa tudi mene kot predsednika ministrskega sveta. **Uradniki so zdaj zavarovani pred partizanskim in osebnim vplivom in preganjenjem, zato pa zahtevam, da opravljajo službo vestno, naglo in zakonito in da bodo blagonaklonjeni potrošniki in prijatelji naroda.** Lepa beseda, prijateljski nasvet in prijazno navodilo naj vedno vladajo, kar pa ne izključuje odločnega, čeprav mirnega nastopa nasproti onim, ki so se proti zakonom pregrešili. — Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih zadev general Petar Živković.

— **Zehete profesorjev glede razvrstitve in napredovanja.** Nastavniki srednjih šol naj se razvrstijo v skupine I. kategorije po naslednjem obrazcu: Suplenti v 9. skupino, nastavniki s proforskim izpitom v 8. skupino, s štiriletno službo v 7., nad 4 do 8 let službe v 6., nad 8 do 13 let v 5., nad 13 do 17 let v 4., nad 17 do 22 let v 3., a s položajno plačo 18.000 Din letno, z nad 22 službenimi leti pa v 3. skupino. Ravnatelji popolnih in nepopolnih srednjih šol prejmejo za eno skupino višji položaj od profesorjev z enakim številom službenih let.

— **Profesorji zahtevajo posebne doklade k plačam.** Nastavniki naj prejemale poleg plače še naslednje mesečne dohlade: Suplenti 500 Din, profesorji do 15 let službe 1000 Din, nad 13 do 20 let 1200 Din, nad 25 let 1500 Din mesečno. Začasni učitelji veččin 400 Din, učitelji veččin do 5 let 800 Din, od 5 do 20 let 1000 Din, nad 25 let 1200 Din; direktorji naj prejemale te doklade in še posebno doklado 600 Din. Vse doklade naj se računajo v razmerju s službenimi leti tudi za pokojnino.

— **Šolnina na srednjih šolah.** Ker namerava ministristvo prosvete vpeljati tudi šolnino, se je razpravljalo pri proforskem društvu tudi o tem in se je predlagalo, naj šolnina ne bo enaka v vseh razredih. V prvem razredu naj znaša letno 300 Din, v osmem pa 1000 Din. Siromašni učenci z dobrim uspehom naj bodo oproščeni šolnine.

— **Ministrski predsednik o zahtevah profesorjev.** Predstavnik proforskoga društva so obiskali tudi predsednika vlade, kateremu so obrazložili svoje materialne in moralne zahteve. Predsednik vlade je pritril, da je treba popraviti materialni položaj nastavnikov, kakor vseh ostalih kvalificiranih uradnikov. Uzakonitvi srednješolskega zakona ne nasprotuje ničesar. Kar pa se tiče materialnega položaja, je treba to vprašanje še temeljito proučiti. Predsednik vlade ni ničesar obljubil, ker smatra, da mora vsako obljubo držati. Ako bo finančna možnost, bodo vsakakor želje profesorjev uresničene. Dodal je tudi to, da bo število gimnazij zmanjšano, in da bodo iz šol odstranjeni vsi nepotrebni in nekvalificirani nastavniki. Glede neizplačanih honorarjev za nadure je dejal, da je ta predlog vladi zelo neprijeten in da bo moral biti v najkrajšem času poravnat.

— **Častna izjava.** Podpisani Kontler Julij, šolski upravitelj v Turnišču izjavljam, da s članki »Gorišek napada«, objavljenih v časopisu »Novine« štev. 23. z dne 3. 6. 1928 in štey. 24. z dne 10. VI. 1928, izhajajočih v Murski Soboti, nisem imel namena žaliti g. Josipa Goriška, bivšega upravitelja meščanske šole v Dolnji Lendavi in sploh nimam nikaškega poviada ali podlage, da mu očitam kaj nečastnega v njegovem osebnem ali javnem življenju ter se mu zahvaljujem, da je umaknil tiskovno tožbo.

Kontler Julij, šolski upravitelj.

— **Radio Gornja Rečica pri Laškem.** (Piše šolski upravitelj Bratuž Marij.) Dobro poldrugo uro pešhoje iz mesteca Laško, zapadno, ob cesti in istoimenskem potoku kakor kraj, stoji pritična enorazrednica, kjer sem našel svoj novi dom v svobodni domovini. Kraj je ves raztresen, hiše so tako postavljene, da ima sosed do sosedu pol ure pota; smo pač na deželi. Le v pol ure oddaljeni Hudijami, kjer je premožnik »trboveljske« je nekaj kompaktnih hiš. Za mesecna, nekaj dobaj razvajena, bil mi je začetek težak. Komu naj nudim, izven šole, svoje sile, ko ni tu nikakega središča, tako sem se vpraševal. Pa mi je prišla na pomoč misel, ki mi je dala odgovor: »Radio si nabavi.« A kako in s čim? Učitelj, kontraktualec, pa Radiol Prišočil mi je na pomoč organizatorski duh. Po čigar ideji sem započel z akcijo, med sicer dokaj konservativnim ljudstvom, ki se pa da tudi prepričati za dobro in plemenito stvar. Obut sem neko zimsko nedeljo gojzerce, vzel palico v roko ter se napotil po kraju od hiše do hiše, od sosedu do sosedu in jel prepričevati ljudi o dobrotah Radioaparata. Nabral sem v teku enega tedna trideset podpornikov po 100 dinarjev. S tem denarjem

sem se oglasil pri Radio-Ljubljana, 14. prosinca 1929 (instaliral) montiral mi je monter iz Ljubljane 4 cevni aparat »Telefonken« z zvočnikom, ki je postavljen v učilnici. Sicer s to vsoto aparat še ni plačan. Tako je aparat last šolske občine po trudu in agitaciji učitelja ter po prispevkih podpornikov. V nedeljo 20. prosinca 1929 je bila učilnica nabito polna ljudi, staro in mlado je poslušalo verno koncerte, petje, predavanja, kuplete, opero, harmoniko, učiteljske nice, zvonjenje, odhod vlaka itd. iz Ljubljane, Dunaja, Brna, Budimpešte, Milana, Rima, Neapla, da celo iz Francije in Nemčije. Otroci so stegovali posebno vrvate in natezali ušesa, ko se je oglasil njihov »gubri striček« Milčinski. Mamice so se solzile, ko so pele kandidatnje iz Ljubljane, svete božične pesmi. Možje so se pa držali resno, ko so čuli gospodarsko razpravo. Bil sem i sam ginjen, ko sem čul priprosto, a ljubko petje in pesem naših prepartank in spremljanje g. Emila Adamiča, ki ga imam še v prav toplem spominu, ko nas je obiskal v solčni Gorici, kjer smo mu zapeli l. 1925. njegove »Belokranjske svatovske pesmi«, »Vragovo nevesto«, »Kresovale tri devojke«, »Po vodi plava« in »Kaj pa delajo ptičice«. Oh, spomini, ki ste ostali sveta relikvija slehernega primorskega učitelja pevca, ki se mu večkrat obujate! Ko vas zamisli sleherni nas, mu je toplo v sre in težko, ker spominjate ga zaslužnjene, s krvjo prepričane domovine. Tem potom vas naprošam, g. profesor, nudite nam potem Radia še mnogo takih biserov in mi, po vseh kotih Slovenije, vam bom hvaležni. Da bi te imel fotografski aparat v rokah med popokom, čez sem nastavlil zvočnik malčkom-popolnancem, posnel bi sliko polno filozofije! Sicer je šele začetek, a uspeh je že s tem kronan. Tovariši in tovarišice — na dilo med ljudstvo in v Radioaparatom privabite k vašemu namenu v šolo vse, tudi take, ki trde v svoji nevednosti, da je vse to le gola »ocprnjaja«. Poskusite in šlo bo!

— **Učiteljski zdraviliški dom v Rogški Slatini.** Občni zbor sličan na Svečnico, dne 2. svečana t. l. v Celje, se vsled boleznih gosp. načelnika ne bo vršil.

— **Iz zadnje seje Glavnega Prosvetnega Sveta.** Glavni prosvetni svet je imel sejo od četrtka do sobote pretečenega tedna. V ponedeljek in torek se je seja nadaljevala. Pod naslovom »ekvivalence« je razpravljat o sedemdesetih slučajih, v katerih se ugotavlja enakovrednost raznih vrst šol. Na večerjšnji seji se je sklenilo, da samo dovršena popolna srednja šola (gimnazija, realna gimnazija in realka) z maturo daje uspešljivost za vseučilišče in samo napravljeno proforski izpit pravico do proforskega naslova. Izmed slovenskih meščencev je bil samo en slučaj absolventa realke v Gorici, ki je prošil za pripust k dopolnitvenemu izpitu za sprejem na uni-versiteto. Sklenilo se je, da dela izpit samo iz latinščine. Predlogi škofovskih konferenc glede naučne osnove za verouk na ljudskih šolah so se odobrili. Nadalje se je sklepal o raznih priporočenih knjigah za nabavo učiteljskim knjižnicam. Določili so se referenti za novo predložene učne knjige. Za podpredsednika glavnega prosvetnega sveta je bil izvoljen dr. Bosanac, rektor zagrebške pedagogske šole. Rešili so tudi nekatere pršnje za reaktiviranje učiteljev izven Slovenije.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja. Založba DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtiskarje.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju M. JGERJEV SIN, Maribor
Gosposka ulica 15.

— **Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru** se vrši dne 10. februarja t. l. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 10.30. Spored: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Volitve. 3. Slučajnosti. Zeleni bi bilo, da pošljejo oddaljena društva, ki so včlanjena pri P. C., vsaj po enega delegata na občni zbor.

— **Ped. centrala je imela 5. diskusijski sestanek** 23. t. m. ob 18. uri na deški mešč. šoli v Mariboru. Navzočih 24. Vodil ga je tov. g. nadz. Tomažič. Referat tov. g. šol. uprav. Grčarja: O državnopravni filozofiji. Iz svojih študij bogate tozadevne literature je informativno poročal o naravnem zgodovinskem razvoju človeške družbe in vplivu filozofije na oblikovanje državnih sestavov.

— **Zamenjava.** Upravitelj na dvorazrednici v ljubljanski okolici zamenja svoje mesto s sličnim v ljubljanski okolici ali krajinskem srtzu. Šola je nova, enonadstropna in 150 m oddaljena od železniške postaje. Pogoj: šola in upraviteljevo stanovanje v dobrem stanju ter blizu železnice. Ponudbe na upravo lista pod značko »Zamenjava«.

— **Vloge za informacije.** Tovarišice(ice), ki prosijo poverjeništvu za informacije, prosimo, naj pišejo te vloge na 1/2 pole pisarniškega formata, ker se pisemski formati težko urejujejo v našem arhivu. — **Tajnik.**

— **Ponovno opozarjamo vse šolske upravitelje,** da pisma na poverjeništvu niso poštene prosta, čeprav jih pošljete v uradni kuverti, opremljeni z uradnim žigom in številko. Obvarujte nas vendar plačevanja pisemskega porta za Vaša pisma! — **Poverjeništvu UJU.**

— **Članstvu kočevskega društva** sporočamo, da je blagajničarka napravila izpisek iz blagajniške knjige za vsacega člana koliko je že plačal in koliko še dolguje na članarini. Tak izpisek je bil poslan vsakemu članu s priloženo položnico. Ker je blagajniška knjiga najvernejša slika stanovske zavesti članstva, prosi odbor, da se članstvo poslužijo položnic in s tem omogoči društvu da lahko redno vrši svojo dolžnost napram poverjeništvu. — **Odbor.**

— **Dne 26. januarja je preminul v Vi-tanju** upokojeni nadučitelj g. Ivan Rupnik, ki je služboval po raznih krajih mariborske oblasti, nazadnje do prevrata v Vi-tanju. Kot upokojenec je izvršno vodil gostilno svoje še živeče soproge in bil kot gostilničar in prijeten družabnik na široko znan. Zapušča že doraslega sina in omoženo hčer. Naj počiva v miru!

— **Iz šolske službe.** Milko Jeglič, absolut višje pedagoške šole, je imenovan za profesorja na moškem učiteljsku v Ljubljani. — **Josip Babšek,** dosedaj profesor na moškem učiteljsku v Ljubljani, je premesčen na učiteljsku v Mariboru.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Moderna medicina se izogiblje zdravil. Tembolj pa upošteva pravilno prehrano. Odlični zdravilniki priporočajo zato redno uživanje ŽIKE. Žika je na poseben način izdelana kava iz rži. Učinkuje ugodno na živčevje in prebavila. Zato bi jo morali vsi nervozni, slabokrvni, posebno pa otroci uživati vsak dan.

Pokret učiteljic.

IZVENSOLSKO DELO UČITELJIC.

Po poročilu, ki smo ga naknadno prejeli, deluje tudi deklisni kroček v Starem logu pod vodstvom tovarišic: Ang. Čandem in R. Krische-Progar. — **Anka Celnar.**

Mladinska Matica.

NA DELO ZA MLADINSKO MATICO!

V današnji številki našega lista priobčujemo statistiko naročnikov Mladinske Maticе po okoliših učiteljskih društev. Zadnjič smo ugotovili, da bi morali nabrati 12% vseh šoloobiskujočih otrok v Sloveniji, ako bi hoteli izdati letos 4 knjiznice za isto ceno kakor lani. Iz te statistike razvidi učiteljstvo, da je dosegljivo ta odstotek (ali skoraj) 10 učiteljskih društev. Nekatera učiteljska društva so ta odstotek celo močno prekorčila. Na čelu vsem koraka Mežica s 23%, nato sledijo Ljubljana z 20,7%, Marenberg s 17%, Šoštanj s 16,7%, Maribor s 15,2%, Ormož s 14% in Ljubljana-okolica z 12%. Kar se je doseglo v teh društvih, je izvedljivo tudi drugod, zlasti če se pomisli, da imamo tudi v teh društvih še mnogo šol, ki niso dale niti enega samega naročnika, ter še več, ki so dalec zaostale za povprečno procentualo dotičnega društva. Naše rezerve so naravnost neizčrpne.

V dokaz tega našega optimizma naj služijo sledeče številke lanskih naročnikov:

Škalske Cirkovce (Šoštanj) 100%, Stara Fužina (Radovljica) 100%, Zapotok (Ljubljana-okolica) 56%, Pušcava (Maribor-okolica) 50%, Karlovica (Kočevje) 50%, Krvava peč (Kočevje) 41%, Dobrava (Radovljica) 39%, Gornja Rečica (Laško) 50%, ter cela vrsta podeželskih šol z 20—35%, ne glede na mesta, kjer imamo mnogo šol s 50% naročnikov na Mladinsko Matico.

Nečemo sicer trditi, da bi bil dosegljiv tak odstotek povsod, tudi pri najintenzivnejši agitaciji učiteljstva; toda jasno je, koliko učiteljev in učiteljic je moralo lani dr-

žati brezbrizno roke križem, da se je dosedel kljub sijajni propagandi po nekaterih šolah v celi Sloveniji le povprečni odstotek 8,75. Seveda — saj ni prijavielo okoli 300 šol niti enega naročnika. Vemo, da je rodilo lanske pasivnost nezaupanje v našo organizacijo moč. Lanski dar Mladinske Maticе je to nezaupanje premagal. Zato vemo, da bo letos boljše — zato naš optimizem.

Naročniki Mladinske Maticе v l. 1927/28.

Tek. št.	Učiteljsko društvo	Šolskih otrok	Naročnikov	v %
1.	Brežice — Sevnica	4098	221	5,4
2.	Celje	5827	412	7,1
3.	Črnomelj	3162	249	7,8
4.	Gornji grad	1504	99	6,6
5.	Kamnik	4796	455	9,1
6.	Kočevje	4977	572	11,4
7.	Konjice	2483	225	9—
8.	Kozje	2099	97	4,6
9.	Kranj	6063	566	9,4
10.	Krško	6793	620	9—
11.	Laško	4244	359	8,4
12.	Sveti Lenart	2162	95	4,3
13.	Dolnja Lendava	4973	33	0,66
14.	Logatec	3407	367	11,4
15.	Litija	5076	391	7,6
16.	Ljubljana — mesto	3766	787	20,7
17.	Ljubljana — okolica	8590	1027	12—
18.	Ljutomer	4306	315	7,3
19.	Marenberg	1757	305	17—
20.	Maribor — mesto	3169	487	15,2
21.	Maribor — okolica	5529	396	7,2
22.	Mežica	1825	416	23—
23.	Murska Sobota	6386	212	3,3
24.	Novo mesto	6001	284	4,7
25.	Ormož	2208	308	14—
26.	Plaj	6271	365	5,8
27.	Radovljica	4316	423	9,8
28.	Savinja — Vransko	1185	122	10,16
29.	Slovenska Bistrica	2163	155	7—
30.	Slovenjgradec	1678	145	8,5
31.	Šmarje — Rogatec	3541	207	5,6
32.	Šoštanj	1913	318	16,7
Skupaj		126268	11053	8,75

Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh ste prejeli položnice za 182. smrtni slučaj (Pavla Zupan, Ljubljana). Članski prispevek znaša s poštnino 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Zamudnikom sem prištel še prejšnje zaostanke. S posebnimi pismi sem razposlal nad 50 opominov za večje zneske (skupaj nad 5000 Din). Zadnje naslovljence prosim, da naj teh opominov ne položijo ad acta, ampak takoj nakažejo naznačene zneske. Društvo mora imeti denar, da takoj in polne vsote izplača kot posmrtnine dedičem umrlih članov. — Za 182. smrtni slučaj je društvo izplačalo posmrtnine v znesku 11.415 Din. Dne 1. februarja 1929 ima U. S. 2290 članov.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— **OKRAJNEGA DRUŠTVA LJUBLJANA-OKOLICA** občni zbor se bo vršil v soboto 9. februarja t. l. ob 9. uri v telovadnici osnovne šole v Mostah s sledečim dnevnim redom. 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Nova pravila. 3. Razdružitev društva in ustanovna občna zborna dveh novih društev. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Eno uro pred zborovanjem se bo vršila v zbornici odborova seja, h kateri sta vabljena tudi pregledovalca računov. — **Odbor.**

Ob izplačilu razlik nakažite „Učiteljskima domovoma“ v Ljubljani in Mariboru kak dar ali pristopite kot član!

= **NOVOMEŠKO UČIT. DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 9. februarja ob 10. uri dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu. Poleg običajnega dnevnega reda je na sporedu predavanje izvrstnega finančnega strokovnjaka sodnega nadsvetnika g. A. Kudra »Denar«. Tema je tako važna in tako malo poznana, da si je odbor štel v dolžnost nuditi svojemu članstvu nekaj aktualnega. Pripominjamo, da sta tako pisatelj g. Fr. Finžgar kot borec delovne šole tov. Pibrovce v doglednem času zadržana in se nista mogla odzvati ponovnemu našemu vabilu ter točasno izpolniti društvu dane obljube. Kasneje. Še mnogo drugih načelno važnih točk bo vseboval naš program, zato pričakuje polnokupno udeležbo — odbor.

= **ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 16. februarja ob 10. uri v Rogotcu. Na dnevnem redu so izostale točke zadnjega zborovanja in predavanje tov. Ljudmille Glinškove »o metodičnem tečaju v Hamburgu«. Polnoštevne udeležbe pričakuje — predsednica.

= **UČIT. DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER** ima svoj redni letni občini zbor v Gor. Radgoni v soboto, dne 16. februarja t. l. z začetkom ob 10. uri. Razen običajnih točk dnevnega reda so še na vzporodu sledeča poročila oziroma predavanja: Mavrič: Seja širjega sosveta na Zidanem mostu. Žerjav: Zakaj osnovnošolske čitanke ne odgovarjajo svojemu namenu. Ivanjšič: Lavtarjeva metoda iz računstva v 2. in 3. šolskem letu. — Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Odbor.

= **CELJSKO UČIT. DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 9. februarja 1929 z začetkom ob 9. uri v Celju. Dnevni red bo obse-

gal razven običajnih točk, poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu, sklepanje o našem stališču ter predavanja prof. Krošla od oblastnega odbora v Mariboru o kmetiskem in gospodarskem nadaljevalnem šolstvu. Vse točke dnevnega reda so zelo aktualne in je v interesu vsega članstva, da se zborovanja kot po navadi polnoštevno udeležijo.

= **LITIJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 9. februarja 1929 ob 10. uri na državnem moškem učiteljsku v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo funkcionarjev in nadaljevanje ref. »O pouku manj nadarjene dece«. Predava tov. Angela Vodecova. Ker so na dnevnem redu važne interese zadeve, vas odbor najvljudneje vabi, da skupno pretresemo razna pereča vprašanja. Zavedajte se vsikdar dolžnosti napram organizaciji, kajti mi smo njen steber, in na njej uspeh ali neuspeh! Zato bodimo solidarni in pridimo vsi, da si izmenjamo svoje misli, želje in potrebe!

= **SAVINJSKO UČIT. DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** ima svoj redni letni občini zbor v sredo 6. februarja t. l. ob 10. uri na Gomilskem. V slučaju izredno slabega vremena pa se zborovanje preloži na soboto 9. februarja. — Odbor.

= **UČIT. DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje dne 9. februarja t. l. v ormoški osnovni šoli. Začetek ob 9. uri. Na dnevnem redu je razven običajnih točk predavanje tov. Ernesta Vranca: O hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju.

= **UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ DOLNA LENDAVA** bo zborovalo dne 9. februarja v osnovni šoli v Dolnji Lendavi. Priče-

tek ob 10. uri. Na dnevnem redu je kot najvažnejša točka ureditev društvenih finančnih razmer. Poziva se članstvo, da vsak prinese s seboj vsa potrdila o vplačani članarini, kar je potrebno radi točne ugotovitve zaostankov. Odbor smatra, da se ta zadeva najlažje reši baš na zborovanju, kjer se bo vsak poedini slučaj obravnaval posebej. Ker je zadeva zelo važna, je dolžnost vsakega člana, da se zborovanja udeleži. Tov. Spranger bo nadaljeval svoj referat. — Za odbor: tajnik.

= **UČIT. DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje dne 9. februarja 1929 na osnovni šoli v Kočevju s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikovo poročilo; seja širjega sosveta; dopisi. 2. »Naše šolstvo z ozirom na gospodarske razmere našega naroda«, predava predavatelj poverjeništv. 3. Slučajnosti.

Nove knjige.

—k Za našo mladino Albina Čebularja Pisnitve. Iz skritega kotička strička Matička je izšlo: 1. Iz torbice belokranjskih palčkov. Ilustrovano. (Razprodano.) 2. Prijateljčki v ugankah. 1928. Opremljeno z lesorezi. Broš. 6 Din, vez. 10 Din; sledi pa: 3. Strički Matički. (Velikonočna izdaja 1929.) Vinjete v perorisbah. 4. Zajček Dideldudeldajček. (Izide v jeseni 1929.) Lesorezne slike. 5. Pesnički dr. France Prešeren. (Pomladna izdaja 1930.) V okras fotografiji posnetki, dalje. 6. Ah ti pijančki! 7. Moje rožice. 8. Črni rudarčki. 9. Ej, solnce greje, se dečica smeje... 10. Belokranjske snežinke. 11. Pri palčku Skakal-

čku. 12. Belokranjske mačice. Izšle knjižice lahko naročijo v poslano naročnino, v znamkah ali po položnici na naslov: Brezalkoholna produkcija v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

—k Dr. Ljudevit Pivko: Drup. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru, 1928. Cena 16 Din. Pod gornjim naslovom je izšla IX. knjiga iz zbirke »Proti Avstriji«. V tej knjigi opisuje avtor delovanje Avstrije, da bi čehoslovaškim in jugoslovenskim legionarjem v Italiji omejila zaupanje, ki so ga bili deležni od strani italijanskih oblastev in pa protikrepe legionarjev proti tej akciji Avstrije. — Knjiga ne zaostaja po zanimivosti prav nič za dosedanjimi iz iste zbirke.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši tiskovnik 5.—

Risalo orodje kupite najboljšo in ceno pri Fr. P. Zajec. optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Antikvariat-Knjigarna HINKO ŠEVAR
Ljubljana, Stari trg št. 34
kupuje in prodaja raznovrstne knjige vseh jezikov.

PUŠKAR F. K. KAISER
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9
KUPUJE IN PRODAJA STARE PUŠKE SAMOKRESE, TER PREVZAME ISTE V KOMISIJSKO PRODAJO.

Knjigarna, umetnine, muzikalije Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

Najcenejše in najmodernejšo
damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila
Amalije Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Najboljše kupite!
Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike, (vestje), žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbje, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine samo
Josip Peteline, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

priporoča bogato zalogo šolskih učil kakor:
Slike stenske iz zoologije, rgočovine, zemljepisja, anatomije, matem. geografije, prva pomoč, etnografija, itd. Učila za demonstriranje iz fizike, optike, mehanike, kemije itd., razne preparate ptic, živali, naravoslovstva. Kosmos Baukasten, Elektrotehnika, optika, mehanika, kemija, dalje šolski stenski zemljevidi na platnu s palicami solidno izdelani. Slike našeg Jadrana dve serije po 6 slik napete, serija Din 180.

KROJAŠKI ATELJE Fran Igljč
Ljubljana
Stomškova ulica št. 1

FOTO APARATE
in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogerija Wolfram, nasled. M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.
Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠT. 15
DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

ČE ŽE MORATE KUPOVATI NA OBROKE VARUJTE PRI TEM VSAJ VAŠE INTERESE IN OBRNITE SE TAKOJ NA KREDITNO ZADRUGO DETALJNIH TRGOVCEV
V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA ULICA 7/1.
katera Vam hitro in diskretno posreduje kredit, na podlagi katerega kupite lahko kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah **brez vsakega poviška cen.**
Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Oglejeni (Karbon) papir, indigo papir, barvni trakovi, barvo za štampiljke dobite vedno in najceneje pri **LUD. BARAGA * LJUBLJANA** ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6. — TELEFON ŠTEV. 2980.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča Učiteljska tiskarna v Ljubljani
Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani

uradništvu in dobro pazite na red in obnašanje vsakogar izmed njih tako v službi, kakor tudi izven službe. Ako ugotovite, da se kdo od njih nevljudno ali žaljivo obnaša, ga takoj pokličite na odgovor, mene pa o tem obvestite zaradi evidenc. Kajti ako se bodo taki pojavi pri posameznih uradnikih ponavljali, bo treba razmišljati o tem, ali morejo še nadalje ostati v službi. Kot šef splošne uprave in predstavnik kraljevske vlade pazite na delo in na ponašanje tudi ostalih uradnikov izven resora ministrstva notranjih zadev in ako pri njih opazite kaj sličnega, stvar preiščite in obvestite pristojnega resornega ministra, obenem pa tudi mene kot predsednika ministrskega sveta. **Uradniki so zdaj zavarovani pred partizanskim in osebnim vplivom in preganjenjem, zato pa zahtevam, da opravljajo službo vestno, naglo in zakonito in da bodo blagonaklonjeni potrošniki in prijatelji naroda.** Lepa beseda, prijateljski nasvet in prijazno navodilo naj vedno vladajo, kar pa ne izključuje odločnega, čeprav mirnega nastopa nasproti onim, ki so se proti zakonom pregrešili. — Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih zadev general Petar Živković.

— **Zehete profesorjev glede razvrstitve in napredovanja.** Nastavniki srednjih šol naj se razvrstijo v skupine I. kategorije po naslednjem obrazcu: Suplenti v 9. skupino, nastavniki s proforskim izpitom v 8. skupino, s štiriletno službo v 7., nad 4 do 8 let službe v 6., nad 8 do 13 let v 5., nad 13 do 17 let v 4., nad 17 do 22 let v 3., a s položajno plačo 18.000 Din letno, z nad 22 službenimi leti pa v 3. skupino. Ravnatelji popolnih in nepopolnih srednjih šol prejmejo za eno skupino višji položaj od profesorjev z enakim številom službenih let.

— **Profesorji zahtevajo posebne doklade k plačam.** Nastavniki naj prejmejo poleg plače še naslednje mesečne dohlade: Suplenti 500 Din, profesorji do 15 let službe 1000 Din, nad 13 do 20 let 1200 Din, nad 25 let 1500 Din mesečno. Začasni učitelji veččin 400 Din, učitelji veččin do 5 let 800 Din, od 5 do 20 let 1000 Din, nad 25 let 1200 Din; direktorji naj prejmejo te doklade in še posebno doklado 600 Din. Vse doklade naj se računajo v razmerju s službenimi leti tudi za pokojnino.

— **Šolnina na srednjih šolah.** Ker namerava ministristvo prosvete vpeljati tudi šolnino, se je razpravljalo pri proforskem društvu tudi o tem in se je predlagalo, naj šolnina ne bo enaka v vseh razredih. V prvem razredu naj znaša letno 300 Din, v osmem pa 1000 Din. Siromašni učenci z dobrih uspehom naj bodo oproščeni šolnine.

— **Ministrski predsednik o zahtevah profesorjev.** Predstavnik proforskoga društva so obiskali tudi predsednika vlade, kateremu so obrazložili svoje materialne in moralne zahteve. Predsednik vlade je pritril, da je treba popraviti materialni položaj nastavnikov, kakor vseh ostalih kvalificiranih uradnikov. Uzakonitvi srednješolskega zakona ne nasprotuje ničesar. Kar pa se tiče materialnega položaja, je treba to vprašanje še temeljito proučiti. Predsednik vlade ni ničesar obljubil, ker smatra, da mora vsako obljubo držati. Ako bo finančna možnost, bodo vsakakor želje profesorjev uresničene. Dodal je tudi to, da bo število gimnazij zmanjšano, in da bodo iz šol odstranjeni vsi nepotrebni in nekvalificirani nastavniki. Glede neizplačanih honorarjev za nadure je dejal, da je ta predlog vladi zelo neprijeten in da bo moral biti v najkrajšem času poravnat.

— **Častna izjava.** Podpisani Kontler Julij, šolski upravitelj v Turnišču izjavljam, da s članki „Gorišek napada“, objavljenih v časopisu „Novine“ štev. 23. z dne 3. 6. 1928 in štev. 24. z dne 10. VI. 1928, izhajajočih v Murski Soboti, nisem imel namena žaliti g. Josipa Goriška, bivšega upravitelja meščanske šole v Dolnji Lendavi in sploh nimam nikakega poviada ali podlage, da mu očitam kaj nečastnega v njegovem osebnem ali javnem življenju ter se mu zahvaljujem, da je umaknil tiskovno tožbo.

Kontler Julij, šolski upravitelj.

— **Radio Gornja Rečica pri Laškem.** (Piše šolski upravitelj Bratuž Marij.) Dobro poldrugo uro pešhoje iz mesteca Laško, zapadno, ob cesti in istoimenskem potoku kakor kraj, stoji pritična enorazrednica, kjer sem našel svoj novi dom v svobodni domovini. Kraj je ves raztresen, hiše so tako postavljene, da ima sosed do sosedu pol ure pota; smo pač na deželi. Le v pol ure oddaljeni Hudijami, kjer je premožnik „trboveljske“ je nekaj kompaktnih hiš. Za mesecna, nekaj dobaj razvajena, bil mi je začetek težak. Komu naj nudim, izven šole, svoje sile, ko ni tu nikakega središča, tako sem se vpraševal. Pa mi je prišla na pomoč misel, ki mi je dala odgovor: „Radio si nabavi.“ A kako in s čim? Učitelj, kontraktualec, pa Radiol Prišočil mi je na pomoč organizatorski duh. Po čigar ideji sem započel z akcijo, med sicer dokaj konservativnim ljudstvom, ki se pa da tudi prepričati za dobro in plemenito stvar. Obut sem neko zimsko nedeljo gojzerce, vzel palico v roko ter se napotil po kraju od hiše do hiše, od sosedu do sosedu in jel prepričevati ljudi o dobrotah Radioaparata. Nabral sem v teku enega tedna trideset podpornikov po 100 dinarjev. S tem denarjem

sem se oglasil pri Radio-Ljubljana, 14. prosinca 1929 (instaliral) montiral mi je monter iz Ljubljane 4 cevni aparat „Telefonken“ z zvočnikom, ki je postavljen v učilnici. Sicer s to vsoto aparat še ni plačan. Tako je aparat last šolske občine po trudu in agitaciji učitelja ter po prispevkih podpornikov. V nedeljo 20. prosinca 1929 je bila učilnica nabito polna ljudi, stari in mlado je poslušalo verno koncerte, petje, predavanja, kuplete, opero, harmoniko, učiteljske nice, zvonjenje, odhod vlaka itd. iz Ljubljane, Dunaja, Brna, Budimpešte, Milana, Rima, Neapla, da celo iz Francije in Nemčije. Otroci so stegovali posebno vrvotve in natezali ušesa, ko se je oglasil njihov „gubri striček“ Milčinski. Mamice so se solzile, ko so pele kandidatnje iz Ljubljane, svete božične pesmi. Možeje so se pa držali resno, ko so čuli gospodarsko razpravo. Bil sem i sam ginjen, ko sem čul priprosto, a ljubko petje in pesem naših prepartank in spremljanje g. Emila Adamiča, ki ga imam še v prav toplem spominu, ko nas je obiskal v solčni Gorici, kjer smo mu zapeli 1. 1925. njegove „Belokranjske svatovske pesmi“, „Vragovo nevesto“, „Kresovale tri devojke“, „Po vodi plava“ in „Kaj pa delajo ptičke“. Oh, spomini, ki ste ostali sveta relikvija slehernega primorskega učitelja pevca, ki se mu večkrat obujate! Ko vas zamisli sleherni nas, mu je toplo v sreči in težko, ker spominjate ga zaslužnjene, s krvjo preprijete domovine. Tem potom vas naprošam, g. profesor, nudite nam potem Radia še mnogo tukih biserov in mi, po vseh kotih Slovenije, vam bomo hvaležni. Da bi te imel fotografski aparat v rokah med popokom, čez sem nastavlil zvočnik malčkom-popolnancem, posnel bi sliko polno filozofije! Sicer je šele začetek, a uspeh je že s tem kronan. Tovariši in tovarišice — na dilo med ljudstvo in v Radioaparatom privabite k vašemu namenu v šolo vse, tudi take, ki trde v svoji nevednosti, da je vse to le gola „ocprnjaja“. Poskusite in šlo bo!

proti kaslju
hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele
V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

— **Učiteljski zdraviliški dom v Rogški Slatini.** Občni zbor slišan na Svecnico, dne 2. svečana t. l. v Celje, se vsled boleznih gosp. načelnika ne bo vršil.

— **Iz zadnje seje Glavnega Prosvetnega Sveta.** Glavni prosvetni svet je imel sejo od četrta do sobote pretečenega tedna. V ponedeljek in torek se je seja nadaljevala. Pod naslovom „ekvivalence“ je razpravljat o sedemdesetih slučajih, v katerih se ugotavlja enakovrednost raznih vrst šol. Na večrajšji seji se je sklenilo, da samo dovršena popolna srednja šola (gimnazija, realna gimnazija in realka) z maturo daje uspešljivost za vseučilišče in samo napravljeno proforski izpit pravico do proforskega naslova. Izmed slovenskih meščencev je bil samo en slučaj absolventa realke v Gorici, ki je prošil za pripust k dopolnitvenemu izpitu za sprejem na uni-versiteto. Sklenilo se je, da dela izpit samo iz latinščine. Predlogi škofovskih konferenc glede naučne osnove za verouk na ljudskih šolah so se odobrili. Nadalje se je sklepal o raznih priporočenih knjigah za nabavo učiteljskim knjižnicam. Določili so se referenti za novo predložene učne knjige. Za podpredsednika glavnega prosvetnega sveta je bil izvoljen dr. Bosanac, rektor zagrebške pedagogične šole. Rešili so tudi nekatere pršnje za reaktiviranje učiteljev izven Slovenije.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja. Založba DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtiskarje.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke
brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. JGERJEV SIN, Maribor
Gosposka ulica 15.

— **Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru** se vrši dne 10. februarja t. l. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 10.30. Spored: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Volitve. 3. Slučajnosti. Zeleni bi bilo, da pošljejo oddaljena društva, ki so včlanjena pri P. C., vsaj po enega delegata na občni zbor.

— **Ped. centrala je imela 5. diskusijski sestanek** 23. t. m. ob 18. uri na deški mešč. šoli v Mariboru. Navzočih 24. Vodil ga je tov. g. nadz. Tomažič. Referat tov. g. šol. uprav. Grčarja: O državnopravni filozofiji. Iz svojih študij bogate tozadevne literature je informativno poročal o naravnem zgodovinskem razvoju človeške družbe in vplivu filozofije na oblikovanje državnih sestavov.

— **Zamenjava.** Upravitelj na dvorazrednici v ljubljanski okolici zamenja svoje mesto s sličnim v ljubljanski okolici ali krajnskem strazu. Šola je nova, enonadstropna in 150 m oddaljena od železniške postaje. Pogoj: šola in upraviteljevo stanovanje v dobrem stanju ter blizu železnice. Ponudbe na upravo lista pod značko »Zamenjava«.

— **Vloge za informacije.** Tovarišice(ice), ki prosijo poverjeništvu za informacije, prosimo, naj pišejo te vloge na 1/2 pole pisarniškega formata, ker se pisemski formati težko urejujejo v našem arhivu. — **Tajnik.**

— **Ponovno opozarjamo vse šolske upravitelje,** da pisma na poverjeništvu niso poštene prosta, čeprav jih pošljete v uradni kuverti, opremljeni z uradnim žigom in številko. Obvarujte nas vendar plačevanja pisemskega porta za Vaša pisma! — **Poverjeništvu UJU.**

— **Članstvu kočevskega društva** sporočamo, da je blagajničarka napravila izpisek iz blagajniške knjige za vsacega člana koliko je že plačal in koliko še dolguje na članarini. Tak izpisek je bil poslan vsakemu članu s priloženo položnico. Ker je blagajniška knjiga najvernejša slika stanovske zavesti članstva, prosi odbor, da se članstvo poslužijo položnic in s tem omogoči društvu da lahko redno vrši svojo dolžnost napram poverjeništvu. — **Odbor.**

— **Dne 26. januarja je preminul v Vi-tanju** upokojeni nadučitelj g. Ivan Rupnik, ki je služboval po raznih krajih mariborske oblasti, nazadnje do prevrata v Vi-tanju. Kot upokojenec je izvršno vodil gostilno svoje še živeče soproge in bil kot gostilničar in prijeten družabnik na široko znan. Zapušča že doraslega sina in omoženo hčer. Naj počiva v miru!

— **Iz šolske službe.** Milko Jeglič, absolvent višje pedagoške šole, je imenovan za profesorja na moškem učiteljskem v Ljubljani. — **Josip Babšek,** dosedaj profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani, je premesčen na učiteljskem v Mariboru.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Moderna medicina se izogiblje zdravil. Tembolj pa upošteva pravilno prehrano. Odlični zdravilni priporočajo zato redno uživanje ZIKE. Zika je na poseben način izdelana kava iz rži. Učinkuje ugodno na živčevje in prebavila. Zato bi jo morali vsi nervozni, slabokrvni, posebno pa otroci uživati vsak dan.

Pokret učiteljic.

IZVENSOLSKO DELO UČITELJIC.

Po poročilu, ki smo ga naknadno prejeli, deluje tudi deklisni kroček v Starem logu pod vodstvom tovarišic: Ang. Čandem in R. Krische-Progar. — **Anka Celnar.**

Mladinska Matica.

NA DELO ZA MLADINSKO MATICO!

V današnji številki našega lista priobčujemo statistiko naročnikov Mladinske Maticе po okoliših učiteljskih društev. Zadnjič smo ugotovili, da bi morali nabrati 12% vseh šoloobiskujočih otrok v Sloveniji, ako bi hoteli izdati letos 4 knjižnice za isto ceno kakor lani. Iz te statistike razvidi učiteljstvo, da je doseglo ta odstotek (ali skoraj) 10 učiteljskih društev. Nekatera učiteljska društva so ta odstotek celo močno prekorčila. Na čelu vsem koraka Mežica s 23%, nato sledijo Ljubljana z 20,7%, Marenberg s 17%, Šoštanj s 16,7%, Maribor s 15,2%, Ormož s 14% in Ljubljana-okolica z 12%. Kar se je doseglo v teh društvih, je izvedljivo tudi drugod, zlasti če se pomisli, da imamo tudi v teh društvih še mnogo šol, ki niso dale niti enega samega naročnika, ter še več, ki so dalec zaostale za povprečno procentualo dotičnega društva. Naše rezerve so naravnost neizčrpne.

V dokaz tega našega optimizma naj služijo sledeče številke lanskih naročnikov:

Škalske Cirkovce (Šoštanj) 100%, Stara Fužina (Radovljica) 100%, Zapotok (Ljubljana-okolica) 56%, Pušcava (Maribor-okolica) 50%, Karlovica (Kočevje) 50%, Krvava peč (Kočevje) 41%, Dobrava (Radovljica) 39%, Gornja Rečica (Laško) 50%, ter cela vrsta podeželskih šol z 20—35%, ne glede na mesta, kjer imamo mnogo šol s 50% naročnikov na Mladinsko Matico.

Nečemo sicer trditi, da bi bil dosegljiv tak odstotek povsod, tudi pri najintenzivnejši agitaciji učiteljstva; toda jasno je, koliko učiteljev in učiteljic je moralo lani dr-

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

se neprestano suče okrog solnca.
Ravnatoko mirno mine dan
ko se pere perilo, če gospodinja
izkoristi 7 prednosti, katere ima

zati brezbrizno roke križem, da se je dosedel kljub sijajni propagandi po nekaterih šolah v celi Sloveniji le povprečni odstotek 8,75. Seveda — saj ni prijavielo okoli 300 šol niti enega naročnika. Vemo, da je rodilo lanske pasivnost nezaupanje v našo organizacijo moč. Lanski dar Mladinske Maticе je to nezaupanje premagal. Zato vemo, da bo letos boljše — zato naš optimizem.

Naročniki Mladinske Maticе v l. 1927./28.

Tek. št.	Učiteljsko društvo	Šolskih otrok	Naročnikov	v %
1.	Brežice — Sevnica	4098	221	5,4
2.	Celje	5827	412	7,1
3.	Črnomelj	3162	249	7,8
4.	Gornji grad	1504	99	6,6
5.	Kamnik	4796	465	9,1
6.	Kočevje	4977	572	11,4
7.	Konjice	2483	225	9—
8.	Kozje	2099	97	4,6
9.	Kranj	6063	566	9,4
10.	Krško	6793	620	9—
11.	Laško	4244	359	8,4
12.	Sveti Lenart	2162	95	4,3
13.	Dolnja Lendava	4973	33	0,66
14.	Logatec	3407	367	11,4
15.	Litija	5076	391	7,6
16.	Ljubljana — mesto	3766	787	20,7
17.	Ljubljana — okolica	8590	1027	12—
18.	Ljutomer	4306	315	7,3
19.	Marenberg	1757	305	17—
20.	Maribor — mesto	3169	487	15,2
21.	Maribor — okolica	5529	396	7,2
22.	Mežica	1825	416	23—
23.	Murska S. bota	6386	212	3,3
24.	Novo mesto	6001	284	4,7
25.	Ormož	2208	308	14—
26.	Plaj	6271	365	5,8
27.	Radovljica	4316	423	9,8
28.	Savinja — Vransko	1185	122	10,16
29.	Slovenska Bistrica	2163	155	7—
30.	Slovenjgradec	1678	145	8,5
31.	Šmarje — Rogatec	3541	207	5,6
32.	Šoštanj	1913	318	16,7
Skupaj		126268	11053	8,75

Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh ste prejeli položnice za 182. smrtni slučaj (Pavla Zupan, Ljubljana). Članski prispevek znaša s poštnino 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Zamudnikom sem prišel še prejšnje zaostanke. S posebnimi pismi sem razposlal nad 50 opominov za večje zneske (skupaj nad 5000 Din). Zadnje naslovljence prosim, da naj teh opominov ne položijo ad acta, ampak takoj nakažejo naznačene zneske. Društvo mora imeti denar, da takoj in polne vsote izplača kot posmrtnine dedičem umrlih članov. — Za 182. smrtni slučaj je društvo izplačalo posmrtnine v znesku 11.415 Din. Dne 1. februarja 1929 ima U. S. 2290 članov.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— **OKRAJNEGA DRUŠTVA LJUBLJANA-OKOLICA** občni zbor se bo vršil v soboto 9. februarja t. l. ob 9. uri v telovadnici osnovne šole v Mostah s sledečim dnevnim redom. 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Nova pravila. 3. Razdružitev društva in ustanovna občna zbora dveh novih društev. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Eno uro pred zborovanjem se bo vršila v zbornici odborova seja, h kateri sta vabljena tudi pregledovalca računov. — **Odbor.**

Ob izplačilu razlik nakažite „Učiteljskima domovoma“ v Ljubljani in Mariboru kak dar ali pristopite kot član!